

PROTOKOLL

Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum: 2016-09-27

KS § 178

Dnr KS.2016.259

Svar på remissen "Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)"

Ärendet

Indelningskommittén har regeringens uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Kommittén har nu lämnat ett delbetänkande som föreslår tre nya län, varav Västra Götaland föreslås bli ett av dessa genom en sammanslagning av nuvarande Västra Götalands län och Värmlands län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, 2016-09-04
- Yttrande, 2016-09-04

Förvaltningens beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom Indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning - tre nya län* (SOU 2016:48).

Yrkande

Robert Jansson (SD) yrkar att kommunstyrelsen beslutar att inte ställa sig bakom indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning - tre nya län* (SOU 2016:48) och att kommunen ställer sig negativ mot nya länsindelningar.

Mikael Berglund (M) yrkar avslag på förvaltningens beslutsförslag.

Rose-Marie Fihn (L) tillstyrker Mikael Berglunds yrkande.

Paula Örn (S) yrkar bifall till förvaltningens beslutsförslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på förvaltningens beslutsförslag och finner att kommunstyrelsen bifaller detsamma.

Ordförande ställer proposition på Robert Janssons yrkande och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Ordförande ställer proposition på Mikael Berglunds yrkande och finner att kommunstyrelsen avslår detsamma.

Justerandes sign. 		Utdragsbestyrkande
--	---	--------------------

PROTOKOLL

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum: 2016-09-27

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom Indelningskommitténs delbetänkande *Regional indelning - tre nya län* (SOU 2016:48).

Reservation

Robert Jansson (SD) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande. Han anser att makten inte ska flyttas ifrån medborgarna. Ett demokratiskt vakuum kommer att skapas där medborgarnas möjligheter att påverka minskas. Det är heller inte påvisat att en ännu större region blir effektivare eller mer kostnadseffektiv.

Mikael Berglund (M), Dan Björk (M), Maj Holmström (M) och Rose-Marie Fihn (L) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut till förmån för Mikael Berglunds yrkande.

Protokollsanteckning

Mikael Berglund (M), Dan Björk (M), Maj Holmström (M) och Rose-Marie Fihn (L) lämnar följande protokollsanteckning:

Moderaterna och liberalerna anser att processen på nationell nivå är alltför forcerad vilket gör att det saknas möjlighet till fördjupade diskussioner och analyser. Moderaterna och liberalerna ser risker i ett ökat avstånd mellan den enskilde medborgaren och beslutsfattarna och efterlyser djupare beskrivningar över vilka konsekvenser ett realiserande av indelningskommitténs förslag får för den lokala och regionala demokratin.

Beslutsexpediering*För vidare hantering*

Finansdepartementet, fi.registrator@regeringskansliet.se

För kännedom

Kommunchefen

Den administrativa chefen

Justerandes sign. 		Utdragsbestyrkande
--	---	--------------------

Yttrande avseende remiss om Regional indelning (SOU 2016:48)

Indelningskommittén fick direktiv 2015:77 som beslutades av regeringen den 2 juli 2017 i vilket det anges att kommittén ska föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Syftet är att skapa en ändamålsenlig indelning och effektiva organisationer som medför bestående fördelar.

Enligt direktivet ska indelningskommittén lämna förslag på en ny indelning som kan träda i kraft den 1 januari 2023. Vidare ska kommittén om den finner det möjligt att genomföra några indelningsändringar som kan träda i kraft den 1 januari 2019 föreslå det i ett delbetänkande. Det är detta delbetänkande "Regional indelning - tre nya län" (SOU 2016:48) som nu är på remiss.

Indelningskommittén konstaterar att dagens länsindelning i de flesta fall är flera hundra år gammal. De tre senaste decennierna har dock tre större ändringar i länsindelningen genomförts. År 1968 lades Stockholms stad och Stockholms län samman till ett nytt län, Stockholms län. År 1997 slogs Kristianstads och Malmöhus län samman till Skåne län och året efter, 1998, lades Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Skaraborgs län samman till Västra Götalands län. De idag största länen har således redan genomfört en indelningsreform. Över hälften av Sveriges befolkning bor i dessa tre län, medan mindre än hälften, bor i 18 län. Detta har bl.a lett till en kraftig obalans med starka fördelar för Stockholms, Skånes och Västra Götalands län framför allt då man har stora administrativa resurser och en god kunskapsmässig plattform. Forskningsmedel från Vinnova, EU:s ramprogram, Tillväxtverket och Energimyndigheten fördelas med 82% till Stockholm, Skåne och Västra Götaland. Övriga län tilldelas 18% av medlen.

Kommittén konstaterar vidare att länsgränser är administrativa gränser, tänkta att avgränsa den statliga förvaltningens och landstingens verksamhet. Idag är det dock enbart länsstyrelserna av de statliga myndigheterna som har länet som indelningsgrund. Övriga statliga myndigheter som har en regional organisation har en indelning mellan fem och åtta regioner.

Delbetänkandet föreslår sex starka län som kan bidra till nationell tillväxt och lokal välfärd. Indelningsarbetet har haft fyra utgångspunkter:

- Jämnstarka län och landsting
- Kapacitet att bygga strukturer för regional utveckling
- Förmåga att ansvara för det regionala hälso- och sjukvårdssystemet inklusive regionsjukvården
- Utgå från befintliga samverkansmönster

I detta delbetänkande föreslår indelningskommittén tre indelningsändringar som leder till tre nya län. Återstående nya län återkommer kommittén till i sitt slutbetänkande som ska lämnas senast den 31 augusti 2017.

De tre nya län som föreslås är:

- Norrlands län
- Svealands län
- Västra Götalands län

Norrlands län

Indelningskommittén föreslår en sammanläggning av de fyra nordligaste länen, Västernorrlands, Jämtland, Västerbottens och Norrbottens län och landstingen i dessa län. Därmed uppnås en tillräcklig styrka för att ansvara för sjukvården i landstinget och resurser för ett effektivt regionalt utvecklingsarbete.

Svealands län

Kommittén föreslår att Svealands län bildas av Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. Länet kan då utgöra en stark samarbetspart till bl.a Stockholms län.

Västra Götalands län

Dagens Västra Götalands län och Värmlands län föreslås slås samman i ett nytt Västra Götalands län. Näringslivet runt Vänern knyts samman och man bygger vidare på befintliga samarbeten som ger förutsättningar för ett gemensamt samarbete med Norrland.

I den karta som indelningskommittén presenterat ingår också Hallands län i det nya Västra Götalands län. I detta delbetänkande föreslås dock inte en sammanslagning där Hallands län finns med. Kommittén har inte bedömt de möjligt att genomföra till 2019. Samtidigt konstaterar man att Hallands nordliga delar är nära knutna till nuvarande Västra Götaland. Falkenbergs, Varbergs och Kungsbacka kommuner ingår i samma sjukvårdsregion som Västra Götalandslandsting.

Det kan då konstateras att indelningskommittén föreslår en indelning i sex län till 2019 men att Halland lämnas utanför den nya indelningen. I praktiken innebär det en indelning i sex konkurrenskraftiga och starka län samt Hallands län. Huvudförslaget som det kan förstås är ändå att Halland till 2023 föreslås ingå i det nya Västra Götalands län vilket påverkar Värmlands och Västra Götaland vid två tillfällen, såväl 2019 som 2023.

Det nya Västra Götalands län kommer med dagens befolkning att uppgå till 1.925.000 invånare, där 275.000 kommer från Värmland. Nuvarande Västra Götaland är alltså starkt dominerande befolkningsmässigt och omfattar ju 49 kommuner jämfört med Värmlands 16 kommuner.

Indelningskommittén konstaterar att sammanslagningen gynnar samtliga sakområden inom länen.

När det gäller kollektivtrafiken kan det konstateras att i Västra Götaland fördes ansvaret över till landstinget 2012, vilket var målsättningen redan från bildandet av länet. Västra Götalands har genomfört en kraftfull satsning på regionaltåg och resandet med tåg har mer än fördubblats sedan 1999. I Värmland är ansvaret gemensamt för kommunerna och landstinget. Kommunförbundet

Region Värmland är kollektivtrafikmyndighet och ansvaret regleras genom ett avtal mellan kommunförbundet, kommunerna och landstinget. En harmonisering av huvudmannskapet för kollektivtrafiken är nödvändig vid en sammanslagning av de två länen.

Avseende hälso- och sjukvården ingår Västra Götaland idag i en sjukvårdsregion tillsammans med de norra delarna av Halland - Göteborgs sjukvårdsregion. Värmland ingår i Uppsala-Örebro sjukvårdsregion tillsammans med Dalarna, Gävleborg, Västmanland, Uppsala, Sörmland och Örebro läns landsting. Troligen kommer sjukvården för vissa värmlänningar att även fortsättningsvis tillhandahållas utom det nya länet, bl.a beroende på att avståndet är betydligt kortare till Örebro än till Göteborg.

Sjukvårdssamarbetet i en stor region är komplicerat. Samtidigt som stordriftsfördelarna måste tas tillvara för regionsjukvården måste det lokala samarbetet utvecklas för att möta stora patientgruppers behov. Återkommande organisationsförändringar gynnar inte utvecklingen av samarbete som utgår från de lokala förutsättningarna. Det finns också en risk att de övergripande sammanslningsfrågorna under en längre period , ända upp till cirka 10 år, kommer att ta stor kraft vilket kan påverka utvecklingsarbetet runt den enskilde invånaren/patienten.

Ale kommun ställer sig bakom Indelningskommitténs förslag till indelning i sex län. Det är en nödvändig reform och kommer att skapa bättre förutsättningar för landstingens verksamhet och finansiering samt för global konkurrens. Dock är det olyckligt att det för Västra Götalands län blir med stor sannolikhet blir förändringar vid två tillfällen - 2019 och 2013 - då kommittén inte tar ställning till indelningen av Hallands län för närvarande. Det kommer att medföra konsekvenser för medborgarna som kunnat undvikas om kommittén lagt fram ett helhetsförslag.

Paula Örn
Kommunstyrelsens ordförande

Björn Järbur
Kommunchef